

Nucli antic de Castellbisbal

Castellbisbal

Ubicació

Comarca: Vallès Occidental
Lloc/Adreça: Nucli urbà de Castellbisbal (08755 Castellbisbal)
Emplaçament Nucli antic de Castellbisbal. Al voltant de l'església parroquial

Coordenades:

Latitud: 41.47492
Longitud: 1.98051
UTM Est (X): 414877
UTM Nord (Y): 4591981

Classificació

Número de fitxa 08054-26
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Conjunt arquitectònic
Estil / època: Modern Contemporani Popular
Segle XVII-XXI
Estat de conservació Bo
Notes de conservació: Tot les construccions contemporànies de finals del segle XX que han trencat la tipologia de construcció popular, el nucli antic conserva, amb algunes excepcions, els volums i alçades constructives i la linealitat de les façanes.

Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Diversos

Fitxes associades:

[Línia de façanes del carrer Pi i Margall, 14-20](#)

[Línia de cases del carrer Major, 67-77](#)

[Línia de façanes del carrer A.Clavé, 22-24](#)

[Línia de façanes del carrer Sant Antoni 3-15](#)

Autoria de la fitxa Raquel Valdenebro Manrique

Descripció

El nucli antic de Castellbisbal té epicentre en la seva organització l'església parroquial de Sant Vicenç i la plaça oberta al davant de dita església, que acollia antigament el cementiri parroquial. Des d'aquest indret sorgeixen dos vies de comunicació en sentit oposat: el carrer Pi i Margall (antic carrer sant Vicenç) en direcció a ponent i el carrer Major en direcció a llevant, que recorren la part superior de la carena. A partir d'aquí, un seguit de carrers més petits convergeixen en sentit perpendicular a partir d'aquestes dues vies originals: carrer del Sol, carrer Sant Mateu, carrer Nou, del Joc, etc. Formen part del que és el nucli antic de Castellbisbal: el carrer Vell o Carrer Clavé, que és la prolongació natural de l'antic camí que ascendia del Llobregat i entrava a la vila per ponent del carrer Pi i Margall; el carrer Sant Gregori, el carrer del Sol, el carrer del Bonaire, el carrer del Raval, el carrer de Sant Francesc, el carrer de l'Olivar, el carrer del Joc, el carrer Nou, el carrer del Pedró, la Plaça de l'Església, el carrer Sant Joan, el carrer de la Rectoria Vella, el carrer de Sant Antoni, el carrer d'Orient, el carrer de Sant Miquel, el carrer d'en Rabella, el carrer de Sant Isidre, el carrer Major, el carrer Pi i Margall. La tipologia constructiva d'aquest nucli guarda certa harmonia en les línies de façanes i alçades dels edificis trencada, a vegades, per edificis aixecats de nova planta amb nous criteris estètics. El prototipus d'edificis és la casa de planta baixa i dos pisos, entre mitgeres, amb balcons individuals disposats de manera ordenada i portals a la planta baixa amb arcs rebaixats o dentallat. També són comuns les cases de planta baixa i un pis de línies més senzilles. Algunes de les cases compten amb decoració afegida d'estil eclèctic, característic de les primeres dècades del segle XX.

Història

El nucli de Castellbisbal va néixer a redós de l'Església Parroquial de Sant Vicenç en el decurs dels segles XVI-XVII i XVIII. Amb anterioritat a aquestes dates, les notícies procedents dels fogatges i censos realitzats indiquen un poblament principalment dispers, centrat en les masies que es repartien les terres del terme. A partir del segle XVII i especialment del s. XVIII el grup de cases devien créixer considerablement animades per la prosperitat que ofería el conreu de la vinya. Els residents de la vila devien ser fadrins procedents de les masies del terme i rabassaires que conreaven les terres de les masies. Al segle XIX el poble devia créixer fins a prendre una grandària semblant a la que mantindria fins a la dècada del 1960, comptant amb uns 1.500 habitants. L'expansió del nucli urbà es dugué a terme allargant el carrer Major i carrer Pi i Margall pels seus extrems i aixecant carrers paral·lels a aquest com el carrer Sant Miquel i Anselm Clavé, i carrers perpendiculars al carrer Pi i Margall com el carrer Nou, Sant Marc i Padró. La riquesa de la vinya va permetre l'enriquiment d'algunes famílies que aviat destacaren aixecant cases més grans i voluminoses. Aquest fet és la causa de la diversitat arquitectònica en l'interior del casc antic, on s'observen cases de planta baixa i dos pisos amb balconades i portals decorats, aixecades a l'entorn del 1910-1920, com Cal Patatero, El Museu de la Pagesia, Ca l'Espardanyer, Cal Ramon, Cal Valent, etc, que contrasten amb cases pròpies de menestrals i pagesos més humils, com les cases del carrer Pi i Margall 14-20, i que només compten amb planta baixa i un pis. Fins a la dècada del 1960 el poble de Castellbisbal mantenia una estructura tradicional, començava a Cal Rajoler del carrer Clavé i acabava al carrer Rabella, a la dreta del carrer Major i el Raval a l'esquerra. Cent metres més amunt, separat per algunes vinyes es trobava el carrer de Sant Isidre, iniciat per l'Isidre de Can Pi a finals del segle XVIII. El poble estava encara format per unes dues-centes cases aproximadament, disposades en una vintena de carrers. El nom oficial dels carrers era moltes vegades obviat per la terminologia popular. També les cases eren conegudes pel seu renom. La manca de comunicacions fàcils i de carreteres havia impedit el creixement del poble. Cal tenir present que fins al 1905 els camins per accedir al poble eren tots d'abast, havent de carregar les mercaderies

en mules per poder ascendir des de l'estació del ferrocarril per un camí tortuós; i fins a la dècada del 1930-1940 només hi havia una carretera poc freqüentada. No va ser fins a la dècada del 1960 quan començaren a arribar els primer immigrants procedents d'altres províncies espanyoles amb la qual cosa la població va créixer. Amb tot, aquesta immigració no fou gaire nombrosa i el creixement urbà fou feble, implicant només l'allargament dels carrers alguns metres i l'aparició d'algun grup de cases, que no va modificar en excés l'estructura tradicional. A ser a la dècada del 1980 i sobretot 1990 quan les transformacions urbanístiques foren extraordinàries, degudes a l'assentament d'un important gruix de població procedent de l'Àrea Metropolitana.

Bibliografia

MATEU MIRÓ J. (2002) Els 24 carrers més antics de Castellbisbal. Publicacions del Museu de la Pagesia. Castellbisbal
MATEU MIRÓ J. (2007) Motius, persones, fets. Publicacions del Museu de la Pagesia. Castellbisbal.
MATEU MIRÓ J. (1987) Semblança de Castellbisbal. Publicacions del Museu de la Pagesia. Castellbisbal.
MATEU MIRÓ J. (1991) El meu poble. Ajuntament de Castellbisbal.
RIBAS PASTALLÉ, M. (1983) Castellbisbal, 1900-1940. Ajuntament de Castellbisbal. Castellbisbal.
RUIZ I ELIAS, A. (1998) Notes històriques: parròquia de Castellbisbal. Castellbisbal.

